

Kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin toimiala

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutokset

Kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin toimialan tehtävänä on kaupunkikulttuurin hyvinvoinnin lautakunnan toimivaltaan kuuluvien asioiden valmistelu ja täytäntöönpano. Toimiala huolehtii kaupungin elinikäisen oppimisen palveluiden, kulttuuri- ja kirjastopalveluiden, liikuntapalveluiden, nuoriso- ja yhteisöpalveluiden järjestämisestä.

Keväällä 2022 tehdyssä toimialan toimintaympäristöanalyysissä nousivat esille väestönkasvu, väestörakenteen muutos, eriarvoistumiskehitys, teknologinen kehitys, ilmastomuutos, taloudellisen tilanteen kehitys sekä medialisaatio. Vaikka nopea väestönkasvu ja monimuotoistuminen tuovat lisähaasteita palvelutuotantoon, ne voivat hallitusti hoidettuna olla kaupungille myös todellinen menestystekijä. Tästä syystä toimiala haluaa olla aktiivinen toimija asuinalueiden kehittämisessä, segregaaion torjumisessa ja osallisuuden kokemuksen lisäämisessä.

Koronapandemian aika on rajoittanut voimakkaasti vapaa-ajanviettoa. Vapaa-ajan palveluiden merkityksellisyys on korostunut, mutta on viitteitä, että pitkä poikkeusaika on voinut vaikuttaa ihmisten käyttäytymiseen. Muutosten pysyvyys ja digitaalisten palveluiden tarve voivat vaikuttaa palveluiden tuotantotapoihin. Kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin toimialan palveluilla on vahva yhteys koettuun hyvinvointiin. Kaupunkikulttuurilla on myös tärkeä rooli positiivisemmän kaupunki-identiteetin luomisessa erilaisten tapahtumien ja palveluiden keinoin.

Kaupunkikulttuuri voi toiminnallaan vahvistaa kansalaisyhteiskuntaa ja vastata ihmisten yhteisöllisyyden ja osallisuuden tarpeisiin. Uudenlaiset kumppanuudet ja yhdessä tekeminen korostuvat. Digitalisaatio (automatisointi, tehokas tilankäyttö, sähköinen asiointi ym.) parantaa palveluiden saavutettavuutta.

Kaupunkiympäristö muuttuu kasvavan maahanmuuttajaväestön ja väestön ikääntymisen myötä. Muutos tukee moniarvoista kaupunkikuvaa, mutta edellyttää tietoisia valintoja toimintojen ja resurssien kohdentamisessa. Toimialan palvelut tukevat yhteisöllistä ja vuorovaikutteista toimintaa. Ne vahvistavat moninaisuutta ja antavat valmiuksia toimia aktiivisesti yhteiskunnassa. Palveluiden avulla torjutaan tehokkaasti yksinäisyyttä ja eriarvoistumista. Monipuolinen rahoituspohja kannustaa ja rohkaisee innovatiivisuuteen ja uudistumiskykyyn. Lisäresursseilla luodaan uusia ratkaisuja ja tehdään kehitystyötä.

Toimialan keskeiset tavoitteet

Kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin toimialan rooli on merkittävä valtuustokauden strategisten päämäärien toteutumisessa. Valtuustokauden strategian tueksi on rakennettu toimialan oma strategia, johon valitut vaikuttavuustavoitteet tähtäävät vuoteen 2030. Toimiala vastaa kahdesta valtuustokauden strategiateemasta: sosiaalisesti kestävä Vantaa sekä hyvinvointia rakentava Vantaa.

Talouden tasapainoa turvataan kustannustehokkaiden tilaratkaisujen kautta. Kaupungin elin-, pito- ja vetovoiman kasvattamiseksi tapahtumien määrää ja aluetaloudellista vaikuttavuutta lisätään ennen kaikkea asukkaiden ja kumppanitoimijoiden toimintamahdollisuuksia edistämällä kuten

tapahtuma-areenoita rakentamalla. Tarkoitus on lisätä niin tapahtumien lukumäärän lisäksi tapahtumiin osallistuvien ihmisten määrää. Vantaan erityisenä tavoitteena on olla lapsiystävällinen kaupunki ja toimiala sitoutuu edistämään kansallisen lapsistrategian keskeisiä tavoitteita, kuten lasten ja nuorten osallisuutta ja päätösten lapsivaikutusten arviointia. Selvitetään lapsiparlamentin tarvetta nuorisovaltuuston ja vaikuttajapäivän lisänä. Asukkaiden hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi lisätään etenkin haavoittuvassa asemassa oleville kuntalaisille tarkoitettuja matalan kynnyksen harrastusmahdollisuuksia ja parannetaan niiden saavutettavuutta sekä esteettömyyttä muun muassa Harrastusten Vantaa -hankkeen avulla sekä toteuttamalla Myönteisen erityiskohtelun toimintaohjelmaa. Osallisuuden ja yhteisöllisyyden tunnetta pyritään edistämään tavoitteena yksinäiseksi itsensä kokevien osuuden väheneminen.

Haavoittuvassa asemassa olevat ihmiset huomioidaan erityisesti yksinäisyyden vähentämistyössä. Edistetään haavoittuvassa asemassa olevien ihmisryhmien terveyttä ja hyvinvointia muun muassa lisäämällä matalan kynnyksen harrastusmahdollisuuksia ja elintapaneuvontaa sekä tukemalla järjestötoimintaa. Kehitetään kaupungin esteettömyyttä ja saavutettavuutta. Kehittämistyötä tehdään yhdessä paikallisten vammais- ja eläkeläisjärjestöjen sekä vammais- ja vanhusneuvoston kanssa. Tavoitteena on hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen sekä kaupungin elin-, pito- ja vetovoiman paraneminen.

Keskeisimmät investointihankkeet ovat Kuusijärven kehittäminen, Myyrmäen kaupunkikulttuuritalo, Kivistön palvelukeskittyminen, Elmon uimahalli sekä Vernissan peruskorjaus. Toimiala osallistuu aktiivisesti keskustojen kehittämissuunnitelmien laadintaan.

Toimiala valitsee vuosittain hyvinvointia tukevan teemapalvelualueen. Teemapalvelualueella tehdään vuoden aikana näkyväksi kuntalaisille painotetusti viestinnän ja markkinoinnin keinoin ja sen toimintoja kehitetään yhdessä asukkaiden kanssa. Esimerkiksi vuonna 2023 tuodaan liikkuohjelman tavoitteet tutuksi kaupunkilaisille ja sitoutetaan kaikki toimialat osaltaan toimenpiteiden edistämiseen.

Kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin toimialan sukupuolitietoisien budjetoinnin teemana on harrastaminen. Tarkastelun kohteena on kaupungin tarjoamien ja tukemien harrastusten määrä, laatu, kohderyhmät, todelliset osallistumismahdollisuudet ja toiminnan resursointi. Turvallisuusteeman alla tarkastellaan hyviä väestösuhteita.

Luonnon ja lemmikkien merkitys ihmisten hyvinvoinnille huomioidaan edistämällä luontoon ja eläimiin liittyvää harrastamista ja liikumista. Jatketaan eläinten hyvinvointiin ja omistajan vastuuseen liittyvien aiheiden käsittelyä asukastoiminnassa, tapahtumissa, nuoriso- ja kerhotoiminnassa sekä aikuisopiston kurssitarjonnassa. Tämä näkyy esim. luontoliikunnan tarjonnan kehittämistä osana Liikkuva päiväkotitoiminta, -koulu ja -opiskelutoimintaa sekä Harrastusten Vantaa kerhovalikoimassa. Asukastiloilla ja kirjastoilla voidaan järjestää luonto- ja lemmikkiaiheisia teemakeskusteluja.

Kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin lautakunta

Kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin lautakunta huolehtii kaupungin elinikäisen oppimisen palveluiden, kulttuuri- ja kirjastopalveluiden, liikuntapalveluiden, nuoriso- ja yhteisöpalveluiden järjestämisestä. Kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin lautakunta myös päättää kaupungin avustusten jakamisesta.

Tehtäväalueelle on varattu määrärahat lautakunnan menoihin. Lautakunta kokoontuu kuukausittain joko perinteisesti Vantaan kaupungintalolla, tai vaihtelevissa sijainneissa eri puolilla kaupunkia.

Lautakunnan kokouksissa, tapahtumissa ja matkoilla oman agendansa lisäksi lautakunta tutustuu kaupungin sisäiseen toimintaan sekä sidosryhmien esittelyihin, ja tutustuu mahdollisuuksien mukaan muiden kuntien hallintoon, toimintamalleihin ja lautakuntien toimintaan.

Yhteiset palvelut

Toiminnan kuvaus

Kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin toimialan yhteisiin palveluihin kuuluvat toimialan johto sekä yhteiset palvelut. Yhteiset palvelut -yksikkö koostuu asiantuntijoista, jotka huolehtivat toimialalle keskitetyistä talous- ja hallintopalveluista, suunnittelusta ja kehittämisestä sekä viestinnästä ja palvelumarkkinoinnista. Kaupunkikulttuurin yhteisten palveluiden erityistehtäviä ovat järjestöyhteistyön ja avustusten valmistelun koordinointi, järjestötilojen toiminnallinen hallinnointi, vaikuttamistoimielinten toiminnan koordinointi sekä kaupunkitasoisesti osallisuuden asiantuntijatyö ja osallisuustyön koordinointi.

Kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin toimialan yhteisiin palveluihin sijoittuu mm. toimialan vastuulla olevien strategiateemojen ”Sosiaalisesti kestävä Vantaa” ja ”Hyvinvointia rakentava Vantaa”, Harrastusten Vantaa –hankkeen ja Kuusijärven toimintojen koordinaatio ja kehittäminen.

Palveluyksikön keskeiset tavoitteet

Yksikkö tuottaa toimialalle keskitetyt tukipalvelut palvelualueille, kaupungin johdolle ja päätöksentekoon. Yhteiset palvelut kehittää yhteisiä prosesseja ja käytäntöjä toimialalla ja varmistaa yhteistyön ja yhteisten tavoitteiden toteutumisen.

Vuoden 2023 alusta käynnistyy myönteisen erityiskohtelun ohjelman ja hyvinvointiohjelman uudet ohjelmakaudet. Tärkeänä tehtävänä on varmistaa hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen rakenteet sekä sujuva rajapintayhteistyö hyvinvointialueen kanssa. Kaupunki jatkaa ennaltaehkäisevää työtä asunnottomuuden poistamiseksi.

Yksikkö koordinoi ja edistää toimialan kärkihankkeita. Kivistön palvelukeskittymä avautuu syksyllä 2023. Kuusijärven kävijäseurannan pilotin kokemuksia hyödynnetään keskustojen aktiivisuuden seurannan käynnistämiseksi.

Vuoden 2023 aikana pilotoidaan koulujen syys- ja talviloma-ajoksi kaupungin koordinoimaa ohjattua toimintaa. Toiminnan tavoitteena on vähentää pienten koululaisten yksinäisyyttä loma-aikoina.

Selvitetään soveltuva sijoituspaikka uudelle graffitiseinälle ja otetaan se käyttöön vuoden 2023 aikana.

Järjestöyhteistyön ohjelma päivitetään ja vuoropuhelua kaupungin ja järjestötoimijoiden välillä lisätään mm. alueellisia tapaamisia lisäämällä.

Asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia kehitetään vahvistamalla osallisuuden koordinaatiota koko kaupunkiorganisaatiossa. Tavoitteena on vakiinnuttaa osallisuudelle toimiva johtamis- ja koordinaatiojärjestelmä ja edistää määrätietoisesti Osallistuva Vantaa –ohjelman tavoitteita ja toimenpiteitä. Yksikkö järjestää laadukkaita ja monipuolisia tilaisuuksia, joissa asukkaat pääsevät kohtaamaan viranhaltijoita ja vaikuttamaan kaupungin kehittämiseen. Matalan kynnyksen vaikuttamismahdollisuuksia parannetaan sähköisen osallisuusympäristön aktiivisella kehittämisellä.

Viestinnän ja markkinoinnin toimenpiteillä tuetaan toimialan tavoitteiden saavuttamista. Huomioidaan myös ne asukkaat, jotka eivät käytä digitaalisia palveluita. Kaupungin toteuttamissa kyselyissä huomioidaan saavutettavuus.

Toiminnan keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Lukuvuonna 2022–2023 Harrastusten Vantaa –hanke jatkaa toimintaa Vantaan peruskouluissa mahdollistaen noin 5 000 lapselle ja nuorelle lähes 300 ilmaista ja mieluista harrastusta osana koulupäivää lasten ja nuorten toiveita kuullen. Hanke edistää myös etsivää harrastekaveritoimintaa kouluissa, pienryhmissä ja yksilöohjauksien kautta ja harrastevälinelainaamon toiminnan kautta. Hanke on osa valtakunnallista Harrastamisen Suomen mallia ja toimii aktiivisesti valtakunnallisissa verkostoissa.

Palveluverkon kehittämisen osalta keskeisimmät yksikön koordinaatiossa olevat hankkeet ovat Kivistön palvelukeskittymän avaaminen, Kuusijärven luonto- ja virkistysalueen kehittäminen ja Myyrmäen kaupunkikulttuuritalo.

Kuusijärven kasvussa pitää ottaa huomioon luontoarvojen säilyttäminen ja ympäristön kestävyys. Kuusijärven kärkihanketta kehitetään kohti palvelukonseptin visiota ”saavutettavasta koko kansan Kuusijärvestä”. Kuusijärven uusien palvelurakennusten (savusaunat, grillikodot, vuokratilat) hankesuunnitelma valmistuu ja rakentaminen käynnistyy loppuvuodesta 2023. Vuonna 2022 toteutetun kävijäseurannan pilotin perusteella päätetään ulkoalueiden kävijäseurannan hankinnasta. Kuusijärven palveluntuottajana jatkaa Café Kuusijärvi vuosina 2023–2025. Samalla kehitetään keinoja mitata ja arvioida systemaattisesti sitä, etteivät Kuusijärven luontoarvot vaarannu. Kivistön palvelukeskittymän rakentaminen on käynnissä ja toimialan tilat luovutetaan vuokralaiselle tämän hetken tiedon mukaan syyskuussa 2023. Resurssien mahdollistaessa kaupungin toiminta käynnistyy samaan aikaan kiinteistössä sijaitsevan kauppakeskuksen avajaisten kanssa syksyllä 2023. Nimi- kilpailussa Mosaiikki-nimen saaneen palvelukeskuksen toiminta rakentuu monipuolisten tapahtuma- ja kokoontumistilojen, kirjaston ja nuorisotilojen ympärille. Tilat ja palvelusisällöt on suunniteltu yhdessä asukkaiden kanssa.

Myyrmäen kaupunkikulttuuritalon suunnittelua edistetään kaupungin sisäisenä työryhmyöskentelynä sekä Myyrmäen alueen toimijoiden osallistamisella. Myyrmäen keskustan kehittyessä huolehditaan alueen vapaa-ajan palvelujen järjestämisestä.

Järjestöyhteistyötä tiivistetään ja tehostetaan viestintää. Uusi sähköinen avustustenhakujärjestelmä otetaan käyttöön. Edistetään järjestöjen toimitilojen tukimalli yhtenäistämällä tukimuotoja ja lisäämällä tuen läpinäkyvyyttä.

Osallistuva Vantaa -ohjelman pohjalta laajennetaan osallistuvaa budjetointia kunnianhimoisesti. Asukkaat tuodaan mukaan kaupungin toiminnan suunnitteluun ja valmisteluun kehittämällä sähköistä osallisuusympäristöä, osallisuuspuhelinta ja asukasraatitoimintaa. Lisäksi panostetaan dialogisten menetelmien käyttöön.

Vaikuttamistoimielinten (vammaisneuvosto, vanhusneuvosto, nuorisovaltuusto sekä monikulttuurisuusasiain neuvottelukunta) vaikuttavuutta kehitetään vahvistamalla niiden edustuksellisuutta siten, että toimielimet voivat ottaa entistä paremmin huomioon koko edustamansa kohderyhmän näkökulmat. Vaikuttavuutta lisätään myös kehittämällä koordinaattiroolia, hallinnollisia prosesseja sekä viestintää toimielinten näkökulman saamiseksi paremmin esiin. Parannetaan yhteistyötä kasvatuksen ja oppimisen toimialan kanssa, ruotsinkielisten palvelujen kokonaisuuden huomioimiseen molemmilla toimialoilla.

Viestintää suunnitellaan tukemaan toimialan strategiaa, ja vahvistetaan samalla toimialan brändiä sekä sitä kautta sitoutetaan kuntalaisia seuraamaan viestinnän sisältöjä. Palvelumarkkinoinnissa vahvistetaan koordinaatiota ja työn tueksi laaditaan toimialan markkinointisuunnitelma.

Elinikäinen oppiminen

Toiminnan kuvaus

Elinikäisen oppimisen palvelualue vastaa kansalaisopisto-opetuksen, aikuisten perusopetuksen, maahanmuuttajille suunnatun koulutuksen sekä avoimen yliopisto-opetuksen järjestämisestä.

Palvelualueen keskeiset tavoitteet

Aikuisopisto edistää aikuisväestön ja ympäröivän yhteiskunnan kehittymistä tasokkaan ja monipuolisen koulutuksen avulla sekä kehittää hyvinvointityötä. Tavoitteena on tarjota kaupunkilaisille monipuolinen palveluvalikoima ja laadukkaita asiointikokemuksia.

Kansalaisopiston ja maahanmuuttajayksikön koulutusta järjestetään keskitetysti, alueellisesti ja etänä. Aikuisopistossa järjestetään yleisten kielitutkintojen mukaisia kielikokeita ja jatketaan toiminnan kehittämistä Opetushallituksen ja opetus- ja kulttuuriministeriön rahoittamien projektien avulla.

Kaupunki huolehtii, että pääsy suomen kielen kielikoulutukseen on helppoa, nopeaa ja opetuksen laatu tukee opiskelijan sekä kaupungin tavoitteita. Lisäksi kaupunki tarjoaa nykyistä enemmän aikuisten alkeistason sekä B- ja C- tason suomen kielen opetusta.

Aikuisopiston asiakkaiden ja tuntiopettajien tueksi tarkoitettuja sähköisiä palveluita kehitetään edelleen. Aikuisten perusopetusta kehitetään määrällisesti ja sisällöllisesti vastaamaan kysyntää. Yhteistyössä kasvatuksen ja oppimisen toimialan kanssa kehitetään maahanmuuttajien koulutuspolkuja.

Toiminnan keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Kansalaisopisto-opetuksen tarjontaa kehitetään vastaamaan entistä paremmin kuntalaisten tarpeita ja toiveita asiakkaiden antaman palautteen perusteella. Aikuisten perusopetuksen määrällinen ja sisällöllinen kehittäminen jatkuvat, ja tilakysymyksiin etsitään ratkaisuja.

Musiikkiopisto

Toiminnan kuvaus

Vantaan musiikkiopisto tarjoaa vuonna 2023 opiskelupaikan noin kahdelle tuhannelle oppilaalle. Oppilaitoksen monipuolinen toiminta tulee opetuksen lisäksi näkymään lähes kahdessa sadassa konsertissa, esityksessä tai tapahtumassa, ja tavoittaa lähes 16 000 kävijää.

Musiikkiopisto antaa taiteen perusopetusta musiikin laajan oppimäärän mukaisesti pääsääntöisesti lapsille ja nuorille. Vuosituntimäärä on noin 50 000 tuntia vuodessa. Opetuksen piirissä on noin 1 100 soiton- ja laulunopiskelijaa ja noin 600 oppilasta varhaismusiikkikasvatuksessa. Opiskelu on tavoitteellista, tasolta toiselle etenevää, ja se noudattaa opetushallituksen opetussuunnitelman perusteiden mukaan laadittua, vapaa-ajan lautakunnan hyväksymää opetussuunnitelmaa. Musiikkiopisto tarjoaa oppilailleen hyvän kasvualustan musiikin harrastajana ja ihmisenä kehittymiseen musiikillisten elämysten kautta. Laadukkaan opetuksen takana on ammattitaitoinen henkilökunta ja laaja-alainen opetustarjonta.

Lisäksi musiikkiopiston avoimella osastolla järjestetään maksupalveluperiaatteella toimivaa musiikin opetusta eri-ikäisille harrastajille noin 1600 tuntia vuodessa. Opiskelijoita on keskimäärin 200.

Monikulttuurisen lastenorkesteri Tempon toiminnassa on mukana reilut 100 lasta.

Musiikkiopisto toimii 20 eri toimipisteessä eri puolilla Vantaata. Musiikkiopistossa on myös ruotsinkielinen opetusyksikkö.

Keskeiset tavoitteet

Musiikkiopisto on kehittämässä uusia toimintamuotoja Lasten ja nuorten kulttuuripalvelut -yksikössä ja yhteistyössä koko Vantaan Taiteen perusopetuskentän kanssa. Pää tavoitteena on tarjota jatkossa oppilaspaikka kaikille toimintaan hakeneille. Keinoja tähän on valmennusopetuksen tarjonnan laajentaminen muun muassa hankerahoituksen avulla, yleisen oppimäärän opetussuunnitelman valmistelutyön aloittaminen sekä Suomen mallin mukaisen harrastustoiminnan tarjonnan kasvattaminen. Tavoitteena on myös jatkaa maksuttoman päiväkotimuskari toiminnan valmistelua vantaalaisiin päiväkoteihin. Henkilöstön sitouttamiseen ja työhyvinvointiin panostetaan.

Toiminnan keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Musiikin yleisen oppimäärän opetussuunnitelman valmistelutyö aloitetaan lukuvuoden 2022–2023 alussa. Suomen mallin mukaisen harrastustoiminnan järjestämisen laajentamiseksi on valmisteilla uuden Tempo-orkesterin perustaminen jollekin Vantaan alakouluista vuoden 2023 aikana. Haettavilla hankerahoituksilla pyritään kehittämään valmentavaa opetusta sekä päiväkotien maksutonta muskariopetusta. Musiikkiopisto jatkaa toimintojen sopeuttamista muun muassa muuttamalla vapautuvia vakansseja vastaamaan toimintaympäristön muutoksista ja uudesta opetussuunnitelmasta johtuviin haasteisiin.

Nämä muutokset ja toiminnan kehittäminen mahdollistavat jatkossa yhä taloudellisemman ja oppilaslähtöisemmän opetustarjonnan.

Kuvataidekoulu

Toiminnan kuvaus

Vantaan kuvataidekoulu tarjoaa laajan oppimäärän mukaista kuvataiteen perusopetusta lapsille ja nuorille viidessä opetuspisteessä eri puolilla Vantaata. Lisäksi kuvataidekoulu järjestää avoimia viikonloppukursseja sekä harrastustoimintaa yhteistyössä Harrastusten Vantaa –hankkeen kanssa.

Opetuspisteet ovat Kulttuurikeskus Orvokissa Tikkurilassa, Myyrmäki-talossa, Kartanonkoskella Tilkun koulussa, Korsossa Lumossa sekä Kivistössä Aurinkokiven koulussa. Kuvataidekoulun oppilasmäärä on edellisten pandemia-ajan lukuvuosien aikana pudonnut hieman, mikä pyritään lukuvuoden 2022–2023 aikana korjaamaan entiselleen noin 900 oppilaaseen.

Vantaan kuvataidekoulu järjestää myös oppilastöitten näyttelyitä sekä osallistuu kulttuuripalveluiden yhteiseen toimintaan ja hankkeisiin. Uuden teknologian ja mediataiteen toimintaympäristöjä pyritään hyödyntämään myös opetuksessa ja muussa toiminnassa entistä paremmin.

Vantaan kuvataidekoulu on aloittanut toimintansa vuonna 1982 ja lukuvuonna 2022–2023 juhlimme 40 vuotista taivaltamme vantaalaisena kuvataiteen opinahjona.

Kulttuuri- ja kirjastopalvelut

Toiminnan kuvaus

Kulttuuri- ja kirjastopalvelut on taiteen, kulttuurin ja historian asiantuntijaorganisaatio. Kulttuuripalvelut vastaa kulttuuritoiminnoista, joilla edistetään paikallista ja alueellista elinvoimaa, kansainvälistä toimintaa, kulttuurista vuorovaikutusta sekä kulttuurin ja taiteen yhdenvertaista saatavuutta sekä monipuolista käyttöä. Kulttuuri- ja kirjastopalveluiden palvelualue ylläpitää ja kehittää vantaalaisten mahdollisuuksia henkiseen ja sisältörikkaaseen hyvinvointiin, sivistykseen ja aktiiviseen kansalaisuuteen sekä asukkaiden omaehtoisen kulttuuritoimijuuden vahvistamiseen.

Kulttuuri- ja kirjastopalvelut vastaa Vantaalla kuntalaisten pääsystä tietoon, aineistoihin ja kulttuurisisältöihin, monipuolisen lukutaidon ja kirjallisuuden edistämisestä sekä muiden kirjaston tehtävien järjestämisestä. Kehitetään kirjastojen esteettömyyttä ja saavutettavuutta. Hankitaan kirjastoihin selkokielistä materiaalia sekä muulla kuin suomen kielellä kirjoitettuja materiaaleja.

Kulttuuri- ja kirjastopalvelut on tarkoitettu kaikille vantaalaisille ja ne tavoittavat laajasti eri väestöryhmiä. Palvelualueen toiminnot edistävät muun muassa monilukutaitoa.

Kaupunkiympäristö muuttuu kasvavan maahanmuuttajaväestön, ikääntymisen sekä lapsiperheiden määrän kasvun myötä. Muutos tukee moniarvoista kaupunkikuvaa, mutta edellyttää tietoisia valintoja toimintojen ja resurssien kohdentamisessa oikein. Alueiden eriarvoistumista voidaan estää tehokkaasti myös kulttuurin keinoin.

Keskeiset tavoitteet

Kulttuuripalveluiden vision mukaan Vantaa on rohkea ja elämänmakuinen kulttuurikaupunki, jossa yhdistyvät omaleimaisuus, ilo ja reilu yhdessä tekemisen meininki.

Vantaan kulttuuriohjelma linjaukset 2021–2030 ohjaa tavoitteellisesti yhteistä toimintaa kohti kulttuurisia päämääriä. Kulttuuripalveluiden yleisenä tavoitteena on esteettinen ja virikkeellinen kaupunkiympäristö, jossa elävä kaupunkikulttuuri ja kukoistavat kaupunkikeskukset ovat osa kotikaupunki-identiteettiä. Taide, historia ja kaupunkitapahtumat näkyvät kaupunkikuvassa ja ihmisten arjessa monipuolisena yhteistyönä ja osallisuutena. Kaupallisten ja isojen tapahtumien rinnalla järjestetään monipuolisesti matalan kynnyksen kulttuuritapahtumia kaupunkilaiset osallistaen.

Kaupunginkirjasto tarjoaa apua, välineitä ja sisältöjä monilukutaidon tueksi. Kirjasto 2030 -ohjelmaa toteutetaan kaupunkitasoisilla uusilla palveluavauksilla, minkä lisäksi kukin kirjasto tuottaa alueensa asiakaskunnalle suunnattua toimintaa. Vuoden 2023 kohderyhmänä kirjastossa jatketaan toimintaa nuorten kanssa toimialan teemapalvelualueen mukaisesti. Koulu- ja varhaiskasvatusyhteistyö jatkuu perusopetuksen ja varhaiskasvatuksen kanssa sovittujen yhteisten linjausten mukaisesti. Kirjastot tarjoavat vantaalaisille monipuolisen ja uudistuvan kokoelman, myös e-aineisto kokoelman.

Talousarviokauden keskeiset tavoitteet palvelevat kaupungin strategian ja elinvoimaohjelman toteutumista. Kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin toimialan yhtenä vaikuttavuustavoitteena on, että suuret tapahtumat tuovat kaupunkiin elinvoimaa. Suurten tapahtumien hankkimisessa, suunnittelussa ja niiden elinvoimavaikutusten arvioinnissa hyödynnetään Tikkurila Festivaalista 2022 tehtyjä elinvoimaselvityksiä.

Kulttuuri- ja kirjastopalveluiden keskeisenä tavoitteena on kaikenikäisten ihmisten elämänilon, hyvän elämän ja hyvinvoinnin vahvistaminen kulttuurin ja taiteen keinoin, erityisenä kohderyhmänä kuitenkin lapset, nuoret ja senioriväestö. Palvelualueen toiminta toteuttaa suunnitelmallisesti ja kokonaisvaltaisesti kaikkinaista tasa-arvotyötä.

Lasten ja nuorten kulttuuripalvelut käynnistää vuoden 2023 alusta Vantaan kulttuurilapset – toiminnan, jonka kautta saatetaan jokainen Vantaalle syntyvä lapsi vanhempineen kulttuuripalveluiden piiriin. Toiminnan keskeiset tavoitteet ovat perheiden hyvinvoinnin lisääminen kulttuurin keinoin sekä lapsiperheiden/kaupunkilaisten kulttuurisen yhdenvertaisuuden edistäminen.

Vuonna 2023 vietetään taidemuseo Artsin 20-vuotisjuhlavuotta, jonka kunniaksi järjestetään juhlanäyttely ja täydennetään museon kokoelmaa.

Häkansbölen historiallista kartanoaluetta kehitetään kestäväksi toiminnalliseksi kulttuurimatkailukohteeksi.

Kirjaston sisälogistiikan automaation parantamista jatketaan laiteinvestointien turvin. Helmet-sivustouudistus on käynnissä. Helmet-yhteistyön kehittämisen yhteydessä selvitetään mahdollisen yhteisen digiperustan ja keskittämisen hyötyjä.

Toiminnan keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Vantaan kulttuurilinjausten 2021–2030 vuosittain päivitettävä ja arvioitava toimenpideohjelma laaditaan ja toteutetaan laajassa yhteistyössä vantaalaisten kulttuuritoimijoiden ja asukkaiden kanssa.

Kirjasto 2030 -ohjelman verkkosivuston kautta on mahdollista tarkastella kirjaston palveluiden ja toiminnan kehittämistä. Ohjelman toimenpiteitä täydennetään ja arvioidaan vuosittain. Asiakkaat osallistetaan palveluiden muotoiluun. Palautejärjestelmän toimivuutta kehitetään ja selvitetään vaikuttavuutta. Vuonna 2023 valmistuvan Kivistön kirjaston tilojen ja toiminnan suunnitteluun panostetaan, tilojen ja palveluiden tarjonnassa huomioidaan asiakkaiden esiintuomat tarpeet ja asiakaskohtaamisia kehitetään. Kirjaston automaatiota kehitetään edelleen teknologian kehitys huomioiden ja kehitystyöhön haetaan ulkopuolista rahoitusta. Kirjastopalvelujen automatisointi ei vähennä resursseja vaan antaa mahdollisuuden suunnata resursseja muihin toimintoihin. Kirjastojen aukioloaikoja kehitetään ns. omatoimikirjastoja kehittämällä ja tarjoamalla aukioloaikoja myös sunnuntaisin.

Syksyllä 2023 avattavan Kivistön kulttuurikeskuksen kulttuurituotanto käynnistyy. Toimintaa ja tapahtumia varten rekrytoidaan kulttuurituottaja, jonka työaika jakautuu puoliksi Kulttuurikeskus Orvokin avoimen toiminnan kehittämisen kanssa. Kulttuuritalo Martinuksen ja Lumosalin ohjelmistojen ja toiminnan kehittämistä jatketaan yhä avoimempaan suuntaan yhteistyössä kaupunkilaisten kanssa. Kukoistavien kaupunkikeskusten saavuttamiseksi monipuolista yhteistyötä kulttuurikeskittymien kanssa lisätään. Suurten tapahtumien hankkimista jatketaan ja Vantaan 50-vuotis juhluvuoden suunnittelu aloitetaan. Juhluvuoden kulttuuritapahtumat suunnitellaan näkyväksi kaupungin jokaisella alueella.

Vantaalla on pitkä historia, joka rakentuu keskiaikaisen Kuninkaantien ympärille. Toimiala pohtii, miten Kuninkaantietä voidaan tuoda paremmin esille ja miten se saataisiin aktiiviseen virkistys-, tapahtuma ja matkailukäyttöön ja olisi osa Vantaan 50-vuotisjuhlavuotta.

Lastenkulttuurikeskukset Pessi, Toteemi ja Pyykkitupa kehittävät toimintaansa omien alueidensa saavutettavina ja monitaiteisina tapahtuma- ja kohtaamispaikkoina Tikkurilassa, Myyrmäessä ja Hakunilassa. Lastenkulttuuripalvelut tuottaa omien toimipisteittensä lisäksi ohjelmistoa myös varhaiskasvatuksen ja koulujen tarpeisiin sekä muihin kaupungin toimipisteisiin. 4-luokkalaisten itsenäisyysjuhlan tuottamista koko sukupolven tavoittavana kokemuksena jatketaan yhteistyössä perusopetuksen kanssa.

Tikkurilassa sijaitsevan taiteen perusopetuksen opetuspisteenä toimivan Kulttuurikeskus Orvokin käyttöä avataan erityisesti aamupäivisin ja viikonloppuisin, jolloin tiloja voivat hyödyntää myös peruskoululaiset, lastenkulttuuri ja muut toimijat.

Perusopetuksen yhteydessä toteutettavan harrastustoiminnan sisältöjä vahvistetaan yhdessä Harrastusten Vantaa -hankkeen kanssa.

Tempo-orkesterien toimintaa kehitetään siten, että se saavuttaisi yhä enemmän sellaisia lapsia, nuoria ja perheitä, joille musiikin harrastaminen ei muuten olisi mahdollista. Tempo-orkesteritoiminnan koordinaattori huolehtii yhteistyöstä koulujen, varhaiskasvatuksen ja muiden kumppaneiden kanssa sekä toiminnan kehittämisestä. Kouluissa toimivien orkesterien rinnalle tuodaan muita Tempo-pedagogiikkaa hyödyntäviä toimintamuotoja, kuten Tempo-kuorot.

Vuonna 2021 tehdyn Musiikkiopiston selvitystyön tulokset toteutetaan tai käynnistetään myöhemmin sovitussa aikataulussa.

Kulttuuritoiminnan tuottavuutta, vaikuttavuutta ja volyymia kehitetään osallisuuden, yhteistoiminnan ja monituottajamallin avulla. Kulttuurin myöntämien avustusten tasoa nostetaan ja avustusperusteita ja avustuskasvatuksia uudistetaan. Pääkaupunkiseutuyhteistyötä kehitetään erilaisten kansainvälisten sekä kotimaisten taide-, museo- ja kulttuuriprojektien kautta hyödyntäen

metropolialueen tuomat synergiat mm. kiertuetoiminnan ja yhteisprojektien kautta. Suomen kansallisoopperan kanssa tehtävää yhteistyötä uudistetaan ja monipuolistetaan.

Kulttuurisuunnittelu ja kaupungin elinvoiman edistäminen kulttuurin keinoin sekä hyväksytyjen linjausten mukaisena edellyttää monien toimialojen yhteistä työtä tavoitteemme saavuttamiseksi.

Liikunta

Toiminnan kuvaus

Liikunnan palvelualue luo edellytyksiä liikunnallisen elämäntavan muodostumiselle kaikissa elämänkaaren vaiheissa. Liikunnan palvelualue vastaa kaupungin liikuntapalveluiden kehittämisestä ja järjestämisestä, liikuntapaikkojen ylläpidosta ja kehittämisestä sekä liikuntajärjestöjen ja urheiluseurojen toiminnan tukemisesta. Palvelualueen perustehtäviin kuuluvat myös työikäisten ja senioreiden ohjatun liikunnan järjestäminen, varhaiskasvatuksen, perusopetuksen ja toisen asteen liikunnan kehittäminen, koululaisten uimaopetus, kuntalaisten elintapaneuvonta sekä moninaiset hankekokonaisuudet.

Liikuntakäyttäytyminen ja terveystottumukset alkavat muotoutua jo varhaisella iällä ja fyysiseen aktiivisuuteen sekä palveluiden käyttöön vaikuttavat tekijät vaihtelevat eri-ikäisillä. Tämän vuoksi liikuntapalveluiden kehittämisessä pyritään hyödyntämään enenevissä määrin elämänkaarajattelua sekä fyysisesti passiivisten aktiivista palveluohjausta.

Liikuntaseurojen toimintaa tuetaan jakamalla avustuksia ja osoittamalla liikuntapaikkoja seurojen käyttöön. Liikunnan palvelualueen tilavarausyksikkö hallinnoi palvelualueen tilojen ohella päiväkotien, koulujen ja oppilaitosten tilojen vapaa-ajan käyttöä. Toimialan tilavarauspalveluita keskitetään tilavarausyksikköön. Liikunnan palvelualue toimii myös aktiivisena yhteistyökumppanina liikunta- ja urheilutapahtumien järjestäjätahojen kanssa.

Palvelualueen keskeiset tavoitteet

Palvelualueen tavoitteena on tarjota edellytyksiä fyysisesti aktiiviseen elämäntapaan tarjoamalla liikunnan harrastamisen mahdollisuuksia elämänkaaren kaikissa vaiheissa. Työikäisten ja senioreiden ohjatun liikunnan painopisteenä ovat ikääntyvän väestön tarpeet kehittämällä erityisesti virtuaalijumppia sekä elintapaneuvontaa. Lasten ja nuorten osalta aikaisempina vuosina käynnistettyä yhteistyötä esimerkiksi kasvatuksen ja oppimisen toimialan sekä sosiaali- ja terveyspalveluiden kanssa jatketaan ja tiivistetään edelleen. Hyvinvointialueuudistuksen yhteydessä varmistetaan yhteistyön jatkuvuus myös tulevaisuudessa. Vantaa osaltaan huolehtii, että hyviä tuloksia tuottanutta terveysasemien liikuntaneuvontaa tarjotaan jatkossakin.

Vahvistamme koko elämänkaaren vaiheet kattavaa palvelukokonaisuutta hyödyntäen hankerahoitusta kehitystyössä sekä jalkauttaen toimiviksi osoittautuvia toimintamalleja. Perusopetuksen kanssa yhteistyössä tarjottavia Sporttikaveri -toiminta ja yläkoulujen Urhea-toimintaa kehitetään aikaisempien vuosien pohjalta. Liikkuvan opiskelun avulla vaikutetaan toisen asteen opiskelijoiden fyysiseen aktiivisuuteen. Kehittämishankkeiden ja harrasteliikunnan ohjaajatuen kautta pyritään synnyttämään uusia matalan kynnyksen harrasteliikuntamahdollisuuksia.

Liikunnan palveluverkon kehittämisen lähtökohtana on luoda liikunnallista elämäntapaa edistävä arkiympäristö erityisesti liikunnan lähipalveluita ja alueellisia palveluita tuottamalla. Kehittämistä ohjaa liikuntapaikkasuunnitelma. Palveluverkon kehittämisessä vahvistetaan yhteistyötä muiden toimialojen kanssa osallisuuden varmistamiseksi sekä koulujen ja päiväkotien pihojen hyödyntämiseksi osana lähiliikuntapaikkaverkostoa. Tulevien vuosien liikuntarakentamisen kehittämiskohteet painottuvat lähiliikuntapuistojen ja -paikkojen uudisrakentamishankkeisiin ja nykyisten liikuntapaikkojen peruskorjauksiin. Ulkokuntosalien palveluverkkoa laajennetaan alueellinen yhdenvertaisuus huomioiden. Tavoitteena on, että jokaiselta asuinalueelta löytyy monipuolinen ulkoliikuntapaikka, jossa viihtyvät sekä lapset että aikuiset. Elmon uimahallin rakentaminen käynnistyy ja Hakunilan urheilupuiston talviliikunnan olosuhteiden kehittäminen jatkuu. Liikuntaolosuhteiden edistämiseksi selvitetään lisäksi kumppanuushankkeiden toteuttamismahdollisuuksia.

Uudistetut liikuntatilojen käyttö- ja maksuperusteet ovat käytössä. Käyttöön otetun liikuntatilojen maksuperuste uudistuksen vaikutuksia lasten ja nuorten liikkumismahdollisuuksiin seurataan ja niistä raportoidaan lautakunnalle. Uudistuksen yhteydessä käyttöön otettava matalan kynnyksen toiminnan maksuttomuus kannustaa liikuntaseuroja kaikille saavutettavan harrastustoiminnan järjestämiseen lapsille ja nuorille. Toimiala selvittää uudistettujen maksuperusteiden vaikutukset seuroihin, jotka jäävät muutoksessa kaupungin avustusten ja tilojen käyttömaksuhojennusten ulkopuolelle.

Liikunnan palvelualue on vuosittain mukana toteuttamassa ja mahdollistamassa olosuhteita luomalla erilaisia liikunta-, kulttuuri- ja muita yleisötapahtumia Vantaalla. Tavoitteena on lisätä kiinnostusta ja myönteisyyttä liikuntaa, vapaa-ajan palveluita ja kaupunkia kohtaan.

Toiminnan keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Liikuntapaikkojen palveluverkko laajenee, uusia lähiliikuntapaikkoja rakennetaan ja vanhoja kohteita perusparannetaan. Nykyinen henkilöstöresurssi ei riitä kattamaan hoidettavan kokonaisuuden kunnossapito- ja palvelutarvetta. Vantaalla on kasvava tarve uusille liikuntaolosuhteille ja nämä joudutaan toteuttamaan pääasiassa yksityisinä. Uudet yksityiset liikuntatilat lisäävät painetta seuroille jaettavan tilojen vuokratuen määrärahan korottamiselle.

Liikkuva opiskelu -toimintamalli vakiinnutetaan toisen asteen opetuksen kanssa. Sporttikaveri-toimintamallia kehitetään tiiviissä yhteistyössä toimialatasoisen Harrastusten Vantaa -hankkeen, perusopetuksen, kuraattoripalveluiden sekä kouluterveydenhuollon kanssa. Koululaisten pelipäivien kehittämistä sekä Vantaan Kortteliliigan toimintaa laajennetaan aikaisemmista vuosista. Henkilöstön työhyvinvoinnin parantamiseksi liikunnan avulla kehitetään toimintamalli, jota pilotoidaan perusopetuksen henkilöstöllä. Hyvinvointikertomus tutuksi ja terveellinen ravitsemus tavaksi -hanke kehittää ylipainoa ehkäiseviä toimintamalleja Vantaalla, ja vahvistaa tiedolla johtamista kaupungin hyvinvointityössä erityisesti tuomalla hyvinvointikertomuksen tutuksi.

Palvelutarpeen kasvuun pyritään vastaamaan lisäämällä ja tehostamalla liikunnanohjausresurssia huomioiden myös senioriliikunnan tarve sekä jatkamalla ohjatussa liikunnassa käyttöön otettujen digitaalisten palveluiden tarjoamista. Koululaisten uimaopetuksen tehokkuutta ja laatua parannetaan yhdellä uudella liikunnanohjaajalla sekä käynnistämällä uimaopetuksen hallinnointijärjestelmän kehittämisen yhteistyössä tietohallinnon kanssa. Koululaisten uimaopetuksen tehokkuutta ja laatua parannetaan käynnistämällä uimaopetuksen hallinnointijärjestelmän kehittämisen yhteistyössä tietohallinnon kanssa. Saatavuutta lisätään

yhdellä uudella liikunnanohjaajalla vastaamaan ruotsinkielisestä uimaopetuksesta sekä lasten ja nuorten liikunnan järjestämisestä.

Vantaan moottorirata-alue on siirretty kaupungin hallinnointiin.

Liikunnan palvelualueen tiedolla johtamisen ja sähköisen asioinnin mahdollisuuksia parannetaan digisuunnitelman mukaisesti mm. kehittämällä tilavarausjärjestelmää huomioiden myös avustusraportoinnin vaatimukset sekä kehittämällä kortteliliigan verkkopalvelua.

Liikunnan palvelualue vastaa kaupungin liikkumisohjelman laadinnasta, jossa määritetään kaupunkitasoisesti liikuntaan liittyviä kehittämiskohteita ja tavoitteita.

Nuoriso- ja yhteisöpalvelut

Toiminnan kuvaus

Nuoriso- ja yhteisöpalveluiden tehtävänä on parantaa vantaalaisten hyvinvointia ja yhteisöllisyyttä, edistää nuorten osallisuutta ja vaikuttamismahdollisuuksia sekä tukea nuorten kasvua ja itsenäistymistä.

Palvelualue ylläpitää kaupungin asukastiloja, tukee yhteisöjä ja järjestöjä, koordinoi vapaaehtoistoimintaa, valmistelee avustuksia ja kehittää yhteistyötä. Yhteinen pöytä ylläpitää hävikkiterminaalia ja yhteisöllistä ruoka-aputoimintaa laajassa verkostossa.

Nuorisotyötä tehdään tiiviissä yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa. Toiminta lähtee aina nuorten omista tarpeista käsin ja sitä tehdään vahvalla ammatillisella otteella, nuorten omat toiveet sekä lähtökohdat huomioiden.

Toimintaympäristössä on nähtävissä nuorten elinolojen ja hyvinvoinnin entistä voimakkaampaa polarisoitumista. Nuoret jakaantuvat yhä vahvemmin hyvinvoivaan enemmistöön ja entistä huonommin voiviin nuoriin, joita on 10–20 prosentin osuus kaikista nuorista. Vantaan nuorille kasautuu useita erilaisia syrjäytymisen riskitekijöitä. Muun muassa toimeentulotukea saavien, mielenterveysdiagnoosin saaneiden sekä ilman peruskoulun jälkeistä tutkintoa jäävien osuudet ovat muita kuusikkokuntia suurempia. Myös ylisukupolvinen syrjäytyminen on Vantaalla muita kuusikkokuntia voimakkaampaa.

Kaupungin nopea kasvuvauhti ja nuorten määrän lisääntyminen näkyy palvelutarpeen kasvuna myös nuorisotyössä. Maahanmuuttajataustaisen väestön kasvava osuus luo tarvetta pohtia uusia tapoja saavuttaa etenkin niitä nuoria aikuisia, joilla on tuen tarvetta ja joita ei saavuteta perinteisin keinoin. Nuoriso- ja yhteisöpalvelut pyrkii vastaamaan näihin haasteisiin mm. etsivän ja jalkautuvan työn, erityisnuorisotyön ja työpajatoiminnan keinoin, sekä tiivistämällä yhteistyötä eri yhteistyökumppaneiden kanssa niin kaupungin sisällä kuin laajemminkin. Nuorten maailma on jatkuvassa muutoksessa ja nuorisopalveluiden on tärkeä pysyä mukana nuorten uusissa ajanviettotavoissa ja kulttuureissa sekä ymmärtää nuorten muuttuvat tarpeet ja toiveet.

Palvelualueen keskeiset tavoitteet

Nuoriso- ja yhteisöpalveluiden tavoitteena on hyödyntää monipuolisesti nuorisotyön menetelmiä nuorten tukemiseksi kaikissa niissä ympäristöissä, joissa nuoret toimivat: nuorisotilojen lisäksi mm. oppilaitosympäristössä, kaduilla ja kauppakeskuksissa ja vaikeimmin syrjäytyneiden nuorten aikuisten kanssa kotiin vietävän työn keinoin. Etsivässä nuorisotyössä painopisteenä on kaikkein vaikeimmassa tilanteessa olevien nuorten elämäntilanteen parantaminen kehittämällä kotiin vietävää työtä yhdessä aikuissosiaalityön kanssa. Työpajatoiminnassa on jo jonkin aikaa kehitetty nuorten aikuisten maksutonta toimintaa sekä päihteettömiä vapaa-ajanviettopaikkoja, jotta ilman työ- ja koulutuspaikkaa oleville nuorille olisi monipuolisesti mahdollisuuksia pysyä aktiivisena ja löytää ystäviä. Nuorisopalveluiden keskeisiin tavoitteisiin kuuluu myös entistä parempi nuorten toiveiden ja tarpeiden huomioiminen sekä osallisuuden vahvistaminen kaikessa nuorisopalveluiden omassa toiminnassa, ja nuorten omien ajatusten ja kokemusten esiintuominen myös laajemmin yhteiskunnassa.

Nuorten syrjäytymisen ehkäisyä vahvistetaan jalkautuvan nuorisotyön uusilla toimintamalleilla. Toiminnalla tavoitetaan erityisesti sellaisia syrjäytyneitä nuoria, jotka eivät ole muiden palveluiden piirissä.

Nuoriso- ja yhteisöpalveluiden organisaatiossa tavoitteena on valmentavan johtamisen periaatteiden aktiivinen hyödyntäminen kaikessa esimiestyössä ja johtamisessa. Koko henkilökunnan osaamista hyödynnetään toiminnan suunnittelussa ja kehittämisessä ja itsensä johtamisen taitoja vahvistetaan. Nuorisotyön arviointia kehitetään ottamalla aktiivisesti käyttöön valtakunnalliset uudet arviointimenetelmät ja hyödyntämällä arviointitietoa aktiivisesti kehittämisen ja johtamisen välineenä. Vuoden 2022 aikana aloitettu työn kuormitukseen ja työssä jaksamiseen liittyvää selvitys ja kehittämistyötä jatketaan edelleen.

Vuonna 2022 on saatu valmiiksi nuorisopalveluiden vaikuttavuuden mallintamisen työ. Tätä työtä jatketaan kehittämällä tiedolla johtamisen välineitä, jotta nuorisopalveluihin syntyisi enemmän osaamista ja kyvykkyksiä puuttua nopeammin syntyviin ilmiöihin ja nuorten hyvinvoinnin kysymyksiin. Tiedolla johtamisen ensimmäiset työkalut saadaan valmiiksi vuoden 2023 aikana.

Digitaalisia palveluita ja niiden tukea sekä ruoka-apua ja verkostoja kehittämällä vahvistetaan myös paikallisyhteisöjä, edistetään yhdenvertaisia kohtaamisia ja mahdollistetaan vapaaehtoistoimijoiden määrän kasvu. Digisyrjäytymistä ehkäistään digituen ohjauksen ja koordinaation kautta siten, että digituki tavoittaa sitä tarvitsevat ja on oikea-aikaista. Palvelualueen tavoitteena on, että vantaalaiset kokevat osallisuutta ja yhteisöllisyyttä ja yksinäiseksi itsensä kokevien osuus vähenee.

Toiminnan keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Vuoden 2023 alusta vakinaistetaan koulunuorisotyön kokonaisuus sekä Nuorisotyö Raiteilla (NTR)–hankkeen työmalli. Näillä vakinaistamisilla saadaan pysyvyyttä ja nuorisotyön toimintakokonaisuus vahvistuu. Koulunuorisotyötä kehitetään edelleen, ja kehittämisen mahdollisuudet paranevat toiminnan vakinaistuessa. NTR:n toiminta luo kuntarajat ylittävän jalkautuvan työn verkoston ja toiminnan vakinaistuessa tämäkin verkosto saa pysyvät toimintaedellytykset. Pääkaupunkiseudulla kuntarajat ylittävälle yhteistyölle on erittäin paljon tarvetta nuorten liikkua alueella aktiivisesti. Molemmat toiminnot jatkuvat tällä hetkellä MEK-rahoituksella, mutta vakinaistaminen antaa työlle huomattavasti enemmän pysyvyyttä ja toimintaa voidaan katsoa pidemmälle eteenpäin, kuin hankerahoitukset ovat mahdollistaneet.

Vuoden 2023 yksi merkittävä hanke on pääkaupunkiseudun yhteishanke, jolla etsitään keinoja katujengikysymyksen ennaltaehkäisyyn. Hanke alkaa syksyllä 2022, mutta toteutetaan suurelta osin vuoden 2023 aikana. Hanke on kehittämis- ja tutkimushanke, jota tehdään jalkautuvalla työotteella kenttätutkimuksena. Hankkeen päätoteuttajaksi on sovittu Helsingin kaupunki, mutta kohteena on koko pääkaupunkiseutu (Helsinki, Espoo, Vantaa, Kauniainen). Hankkeelle on saatu rahoitus OKM:stä.

Nuorten työpajatoiminnan kehittäminen jatkuu. Toimintavuoden aikana otetaan käyttöön nettilomake, jonka tarkoituksena on lisätä itsenäisiä ohjautumisia työpajoille. Samalla jatketaan kehittämistyötä niin työllisyyspalveluiden kuin toisen asteen kanssa, jotta nuorten työpajatoiminnan asema vahvistuisi entisestään palveluverkossa.

Vuoden 2023 aikana tulee päätöksen Rinnallakulkien nuorisotyöttömyys laskuun –hanke, johon nuorisopalvelut ja työllisyyspalvelut sai miljoonan euron ESR-rahoituksen vuonna 2021. Ensimmäiset tulokset vaikuttavat rohkaisevilta, mutta hankkeen arviointia vielä jatketaan, jotta johtopäätökset ja toimintasuunnitelma jatkosta olisi mahdollisimman tarkoituksenmukainen.

Alueellisessa nuorisotyössä vuoden 2023 aikana on edessä Kivistön alueen toimintojen siirtäminen uuteen palvelukeskittymään. Tämä tulee työllistämään paljon, jotta alueen palvelut saadaan pidettyä pystyssä, samaan aikaan, kun uuden tilan toimintaa rakennetaan ja suunnitellaan. Toinen palveluverkon muutokseen liittyvä suunnittelutyö, joka työllistää vuoden 2023 aikana, on Myyrmäen väistötilakokonaisuuden suunnittelu. Alueellisessa nuorisotyössä lähdetään myös uudelleen käynnistämään systemaattista arviointityötä, joka on koronan aikana jäänyt taka-alalle.

Viime aikoina nuoriso- ja yhteisöpalveluiden palveluverkkoon on liittynyt paljon keskustelua. Nuorisopalveluiden näkemyksen mukaan palveluverkkoa ei lähdetä juurikaan kasvattamaan, vaan niiden alueiden tarpeisiin, joissa nuorisotiloja tällä hetkellä ei ole, kehitetään liikkuvan nuorisotyön ja vapaaehtoisten ylläpitämän työn työmuotoja. Vuoden 2023 aikana tutustutaan olemassa oleviin liikkuvan nuorisotyön malleihin ja tehdään suunnitelma liikkuvan nuorisotyön kehittämiseksi Vantaalla. Nuorisotyö tulisi ulottaa myös pienemmille alueille järjestökilpailutuksen avulla. Luodaan palveluverkon laajentamiselle periaatteet.

Asukastilat ovat aidosti kohtaamispaikkoja, joissa eri ikäiset vantaalaiset voivat kohdata vuorovaikutteisesti. Asukastilat ovat matalankynnyksen paikkoja, jotka mahdollistavat eri ryhmien osallistumisen, kohtaamisen, tekemisen ja mukanaolon. Tilojen tarkoitus on edistää asukkaiden ja yhteisöjen oma-aloitteisuutta sekä yhteistoimintaa. Asukastilojen toimintaa kehitetään monipuolisesti eri väestöryhmät huomioiden.

Yhteistyötä monikulttuuristen järjestöjen kanssa tiivistetään, jotta löydetään tapoja tukea entistä paremmin myös maahanmuuttajataustaisia nuoria.

Eri avustusten käyttöä seurataan myös tekemällä ennalta ilmoittamattomia käyntejä avustuksia saaneiden järjestöjen tapahtumiin ja toimintaan. Nuoriso- ja yhteisöpalveluiden toimintaa toteutetaan ja kehitetään perustoiminnan lisäksi useiden hankkeiden tuomien lisäresurssien kautta.

Kehittämishankkeet vuonna 2023:

- Nuorten työpajatoiminnan kehittäminen (AVI)
- Kipinä – Etsivä nuorisotyö Vantaalla (AVI)
- Rinnalla kulkien nuorisotyöttömyys laskuun (ESR)
- Case manager - Tuettuja siirtymiä toimintamalli (AVI)
- Art Space Vantaa - Etsivän kulttuurityön kokeiluhanke (AVI)

- Wau mikä mahis! (AVI)